ԺԹ.00.01 – Ընդհանուր հոգեբանություն, հոգեբանության տեսություն և պատմություն, անձի հոգեբանություն

Հոգեբանության տեսամեթոդաբանական հիմքերը:

Գիտության փիլիսոփայություն: Գիտական իմացության տեսակներ: Փիլիսոփայական և հոգեբանական գիտելիքի հարաբերակցության խնդիրը:

Գիտական մեթոդաբանության մակարդակները (համագիտականից մինչև նեղ մասնագիտական): Բնագիտական և հումանիտար գիտության պարադիգմների և մեթոդաբանության առանձնահատկությունները և դրսևորումը/արտացոլումը հոգեբանության մեջ (նոմոթեթիկ և իդեոգրաֆիկ մեթոդաբանություն): Հոգեբանական գիտության հարացույցները: Դասական, նեոդասական, հետդասական հոգեբանության հարացույցներ. մեթոդաբանության առանձնահատկությունները: Հոգեբանական գիտելիքի ձևավորման պատմնականության սկզբունքը (համագիտական-գաղափարական, սոցիալ-մշակութային, քաղաքական զարգացումների համատեքսի ազդեցությունը):

Հոգեբանական գիտության զարգացման փուլերը: Գիտության հիմնարար տեսակետները: Իմացություն և գիտելիք: Գիտական իմացություն. պարադիգմա, գաղափարներ, նոր գիտելիքներ:

Հոգեկանի ծագումը և զարգացումը էվոլյուցիայի ընթացքում:

Կենսաբանական էվոլյուցիայի ընհանուր օրինաչափությունները և կենդանիների հոգեկանի զարգացումը: Կենդանի օրգանիզմների գոյության պայմանների փոփոխության դերը և իրականության հոգեկան արտացոլման պարզագույն ձևերի առաջացումը: Գրգռականություն և զգայունակություն: Միջավայրին հարմարվելու և վարքի էվոլյուցիայի գործընթացում հոգեկան արտացոլման դերը: Հոգեկան արտացոլման բարդ ձևերի առաջացումը: Կենդանիների բանական վարքը: Գործունեության պայմանների և նախկին փորձի ազդեցությունը: Ֆիլոգենեզ և օնտոգենեզ: Անթրոպոգենեզի շարժիչ ուժերը: Անթրոպոգենեզի հոգեբանական հիմնախնդիրը:

«Հոգեբանություն» գիտության զարգացումը

Հոգեբանության հիմնական գաղափարները: Հոգեկանի կառուցվածքն ու գործառույթները: Հոգեկանի բովանդակությունը: Պայմանական և ոչ պայմանական ռեֆլեքսներ, առաջին և երկրորդ ազդարարային համակարգեր, հասկացություն բարձրագույն նյարդային համակարգի մասին: Հոգեկանը և իրականության արտացոլումը: Ստրուկտուրալիզմ: Վ. Վունդտի փորձարարական լաբորատորիան: Ինտրոսպեկցիայի մեթոդ. առավելությունները, դժվարությունները և թերությունները: Վյուրցբերգյան դպրոց: ֆունկցիոնալիզմ, բիհևորիզմ: Դասական պարադիգմա և

նեոբիհևորիզմ: Գեշտալտ հոգեբանություն: Գենետիկ հոգեբանություն Ժ. Պիաժե: Հոգեվերլուծություն և նեոֆրեյդիզմ (Զ. Ֆրոյդ, Ա. Ադլեր, Կ. Յունգ, Կ. Հորնի, Է. Ֆրոմմ, Է. Էրիքսոն): Անգիտակցականի հիմնահարցը հայրենական հոգեբանության մեջ (Դ. Ն. Ուզնաձե, Ֆ. Վ. Բասսին): Հումանիստական մոտեցումը (Ա. Մասլոու, Կ. Ռոջերս, Վ. Ֆրանկլ): Հոգեկանի սոցիոմշակութային դետերմինացիան հայրենական տեսություններում(Լ.Ս. Վիգոտսկի, Ա.Ն. Լեոնտև, Պ.Յա. Գալպերին): Բ.Անանևի տեսությունը և համակարգային մոտեցումը հոգեբանության մեջ(Բ.Ֆ.Լոմով): Ս.Լ.Ռուբինշտեյնի, Ա.Վ. Բրուշլինսկու սուբյեկտ-գործունեական մոտեցումը: Ռեֆլեքսոլոգիայի ձևավորումը և դերը ժամանակակից հոգեբանության զարգացման համար (Սեչենով, Բեխտերև, Պավլով): Իմացական գործընթացների պատմական զարգացումը Ա. Լուրիայի աշխատանքներում: Գործունեական մոտեցման հիմնական հասկացությունները և սկզբունքները (Ա. Լեոնտև, Ս. Ռուբինշտեյն): Հայ հոգեբանական մտքի զարգացում 20- րդ դարում:
Հոգեբանության հիմնարար և կիրառական բնագավառների ձևավորման և հարաբերակցության խնդիրը:

Հոգեկանի կառուցվածքը

Հոգեկանի արտացոլման մակարդակները: Գիտակցության ծագումը և զարգացումը: Գիտակցությունը և չգիտակցվող հոգեկան գործընթացները, դրանց հարաբերակցությունը գործունեության կարգավորման մեջ: Դիրքորոշում հասկացություն (Դ.Ն. Ուզնաձե): Գիտակցականը և անգիտակցականը: Հոգեկան և գիտակցություն հասկացությունների հարաբերակցությունը: Գիտակցությունը որպես իրականության արտացոլման բարձրագույն մակարդակ: Լեզվի և խոսքի դերը գիտակցության մեջ: Հասարակական և անհատական գիտակցություն: Գիտակցություն և ինքնագիտակցություն: Անգիտակցականի բնութագիրը: Անգիտակցական դրսևորումը մարդու հոգեկան գործընթացներում, հատկություններում և վիճակներում: Անգիտակցականի մեկնաբանումը ըստ Զ. Ֆրոյդի: Անգիտակցանի ուսումնասիրման խնդիրը և մեթոդները: Գիտակցված և չգիտակցված գործընթացների հարաբերակցությունը:

Հոգեբանության մեթոդաբանական հիմնահարցեր

Հոգեբանության մեթոդաբանական սկզբունքները: Հոգեկանի համակարգային կառուցվածքը: Հոգեկանի գործառույթները՝ կոգնիտիվ, կոմունիկատիվ, կարգավորիչ: Դետերմինիզմի սկզբունքը հոգեբանության մեջ: Սուբյեկտության սկզբունքը: Գիտակցության և գործունեության միասնականության սկզբունքը: Ակտիվության սկզբունքը: Փոխազդեցության սկզբունքը: Զարգացման սկզբունքը հոգեբանության մեջ: Հոգեկանի հիերարխիկ կազմավորումը: Հոգեկանը որպես օբյեկտիվ աշխարհի սուբյեկտիվ արտացոլում: Անտիցիպացիան որպես հոգեկան կազմավորման սկզբունք:

Հոգեբանության հետազոտության մեթոդները

Հոգեբանության հետազոտական մեթոդները: Գիտական հետազոտության մեթոդ հասկացությունը: Հոգեբանական հետազոտության կազմակերպման մեթոդաբանական հարցեր: Օբյեկտիվության չափանիշը հոգեբանական հետազոտություններում: Պրակտիկայում կիրառվող հիմնական հոգեախտորոշիչ մեթոդիկաները, դրանց բնութագրումները, առավելություններն ու թերությունները: Տեսական վերլուծությունը, գիտափորձը, զրույցը, դիտումը, թեստավորումը և վիճակագրական վերլուծությունը որպես հետազոտական մեթոդներ: Գիտափորձի տեսակները: Խմբի հոգեախտորոշում: Հոգեկան վիճակների ախտորոշում:

Փորձարարական հոգեբանություն

Փորձարարական մեթոդը որպես հոգեբանական վարկածների ստուգման նորմատիվների համակարգ և հետազոտողի պրակտիկ գործունեության տեսակ: Գիտափորձը հոգեբանական հետազոտությունների այլ մեթոդների համակարգում: Պասիվ դիտողական հետազոտություններ և ակտիվ փորձառումներ հոգեբանության մեջ: Հոգեբանական վարկածներ և տեսական վերակառուցումներ էքսպերիմենտալ մեթոդի շրջանակներում: Փորձարարական փաստերի և ամփոփումների՝ որպես եզրակացության վերահսկման կայացման տրամաբանությունը: Հոգեբանական գիտափորձի պլանավորման հիմքերը և փորձարարական սխեմաների դասակարգումը: Գիտափորձերի վալիդականությունը՝ որպես փորձարարական վերահսկման նպատակ: Հոգեբանական գիտափորձերի տեսակներ: Կոռելյացիոն մոտեցումը հոգեբանական հետազոտություններում: Քվազիէքսպերիմենտներ և փորձարարական մեթոդին ձգտող հետազոտություններ: Հոգեբանական հետազոտության կազմակերպման մեթոդաբանական հարցեր:

Հոգեախտորոշում

Հոգեախտորոշման սկզբունքները: Հոգեախտորոշման մեթոդաբանություն: Հոգեախտորոշման հիմնական մեթոդները և դրանց որակավորումը: Հոգեախտորոշիչ մեթոդիկաների բնութագրումները: Հոգեախտորոշիչ յուրահատուկ ընթացակարգերի կառուցումը: Թեստեր և թեստավորում: Թեստերի կիրառման սկզբունքները: Թեստերի տեղայնացման նշանակությունը: Թեստերին ներկայացվող պահանջները և չափանիշները: Թեստավորման, արդյունքների մշակման և մեկնաբանության կանոնները: Հոգեկան վիճակի և անձի ուսումնասիրության մեթոդիկաներ: Խորհրդատվության հոգեախտորոշիչ նշանակությունը: Հոգեախտորոշիչ ցուցանիշների մշակում: Հոգեբանական ախտորոշման գործընթացում թեկնածուի գնահատման չափանիշները: Հոգեախտորոշումը թեկնածուի ընտրության գործընթացում: Հոգեբանական ընտրության փուլեր:

Հոգեբանության պատմություն

Հոգեբանական գիտելիքների զարգացումը հոգու մասին ուսմունքի շրջանակներում: Հոգեբանական գիտելիքների զարգացումը գիտակցության մասին փիլիսոփայական ուսմունքների շրջանակներում: Հոգեբանության՝ որպես գիտակցության մասին

գիտության զարգացումը մինչև փորձարարական հոգեբանության ձևավորումը: Բնագիտության զարգացումը և հոգեբանության՝ որպես ինքնուրույն գիտության առանձնացման բնագիտական նախադրյալների ձևավորումը: Հոգեբանության առանձնացումը որպես ինքնուրույն գիտություն և զարգացումը մինչև բաց ճգնաժամի ժամանակաշրջան: Բաց ճգնաժամի ժամանակաշրջանի արտասահմանյան հոգեբանությունը (20-րդ դ.10-30 ական թվեր): Արտասահմանյան հոգեբանության արդի վիճակը: Հայ հոգեբանության զարգացումը:

Հոգեկան գործընթացներ. ուշադրություն

Ուշադրություն

Ուշադրության տեսակները: Ոչ կամածին ուշադրություն և այն պայմանավորող գործոնները: Կամածին ուշադրություն: Կամածին ուշադրության առանձնահատկությունները, ծագման պայմանները և պահպանումը: Կամածին ուշադրության հոգեբանական կառուցակարգերը: Հետկամածին ուշադրություն: Ուշադրության առանձնահատկությունները. կայունություն, կենտրոնացում, բաշխում, տեղափոխելիություն, ծավալ, տատանումներ: Ուշադրության ֆիզիոլոգիական մեխանիզմները: Ուղեղի գործունեության ակտիվացում. ցանցանման կազմավորման ակտիվության մակարդակի կախվածությունը ստացվող իմպուլսների քանակից: Վերընթաց և վարընթաց ուղիներ: Դոմիանտի սկզբունքը: Պավլովի փոխադարձ ինդուկցիայի օրենքը: Ուխտոմսկու տեսությունը, դոմինանտի գաղափարը: Օպտիմալ գրգռվածության կենտրոնի տեսությունը:

Ուշադրության զարգացումը ուսուցման և գործունեության մեջ: Ուշադրություն և գործունեություն: Ուշադրությունը որպես հսկողության գործողություն (Պ.Գալպերին) Անձի օնտոգենետիկական զարգացման ընթացքում ուշադրության զարգացումը պայմանավորող գործընթացները, օրինաչափություններն ու փուլերը:

Պերցեպտիվ գործընթացներ

Զգայություններ

Զգայական արտացոլում: Զգայական համակարգերի զարգացումը ֆիլոգենեզում: Սոցիալականացման երևույթը, բնույթը: Անմիջական արտացոլման ձևերը: Անձի իմացական գործընթացների համակարգը (զգայություն, ընկալում, մտապատկեր, հասկացություն): Զգայության բովանդակությունը որպես իմացության հիմք: Զգայությունը որպես անձի պարզագույն, նաև հիմնարար ու բարձրագույն իմացական գործընթացի սկիզբ: Ընդհանուր բնութագիրը, էությունը և դերը մարդու կյանքում: Զգայությունների ֆիզիոլոգիական մեխանիզմները, ռեֆլեկտորային օղակ, հետադարձ կապ, ռեցեպտոր-էֆեկտոր, ռեֆլեքսների տեսակները: Գլխուղեղի դաշտերի և գրգիռի տեղայնացման հասկացությունը:

Զգայությունների դասակարգումը. ինտերո, պրոպիո և էքստերիոռեցեպտորային, տարածական և կոնտակտային: Ինֆորմացիայի ընտրությունը և տարբերակումը զգայություններում: Զգայությունների հոգեֆիզիոլոգիական հիմնական օրինաչափությունները: Զգայարանների հարմարումը(ադապտացիա): Ադապտացիայի տեսակները (դրական, բացասական): Զգայությունների փոխներգործությունը և զարգացումը, սենսիբիլիզացիա, սինեզթեզիա, կոնտրաստի երևույթը, իլյուզիաներ: Զգայությունների և հուզական ապրումների կապն ու փոխներգործությունը: Զգայությունների տեսությունները(Բ. Անանև, Ա. Լեոնտև):

Զգայությունների զարգացման հնարքները, միջոցները, հնարավորությունները: Զգայությունները և մասնագիտական ունակությունների զարգացումը:

Ընկալում

Ընկալումը որպես բարձրագույն իմացական գործընթացի նոր մակարդակ: Ընկալման առանձնահատկությունները. առարկայականություն, օբյեկտիվացում, իմաստավորվածություն, ընդհանրացումը, կենսափորձի և գիտելիքների կուտակման դերը այդ որակների զարգացման գործում: Ամբողջականությունը որպես արտացոլման ավելի բարձր մակարդակ, կառուցվածքայնություն: Ընկալման ֆիզիոլոգիական հիմքերը: Զգայությունը և ընկալումը որպես ռեֆլեկտորային գործընթացներ, ներ և միջանալազիտորային կապերը: Ընկալման տեսությունները:

Ընկալումը և անձը: Անհատական տարբերությունները և տիպը: Ապերցեպցիա և դիրքորոշում: Մարդու կողմից մարդու ընկալումը (Բոդոլյով): Ստերեոտիպերի հասկացությունը ընկալման գործընթացում: Միջանձնային ընկալման ընդհանուր հոգեբանական ասպեկտները, անձնային գծերի ռեզոնանսը, պրոյեկցիա, ինտրոյեկցիա, ատրիբուցիա: Ֆոնի և ֆիգուրի հարաբերակցությունը: Տարածության ընկալումը: Շարժման ընկալումը. գործոնները և հիմնական օրինաչափությունները: Ժամանակի ընկալումը: Գույնի ընկալումը: Հույզերի դերը ընկալման գործընթացում: Ընկալման զարգացումը:

Կոգնիտիվ գործընթացներ

Հիշողություն

Հիշողության էությունը: Հիշողության ֆենոմենոլոգիան: Հիշողության հասկացության ծագումնաբանությունը: Հիշողության հասկացումը ռետենցիոնալ, ինտենցիոնալ և ինֆորմացիոն մոտեցումների տեսանկյունից: Հիշողության գործընթացները՝ մտապահում, պահպանում, վերարտադրում, մոռացում: Հիշողությունը որպես սինթետիկ հոգեկան գործընթաց:

Հիշողության գործընթացները՝ մտապահում, պահպանում, վերարտադրում, մոռացում: Հիշողության դասակարգումը, տեսակները, ձևերը: Հիշողության տեսակները՝ ըստ մտապահվող տեղեկության բնույթի և նրա վերարտադրության ձևի: Պատկերավոր հիշողություն և նրա տեսակները: Էյդետիկ հիշողություն: Շարժողական և հուզական հիշողություն: Բառատրամաբանական և մեխանիկական հիշողություն: Հիշողության տեսակներն ըստ տեղեկության պահպանման

ժամանակահատվածի: Ակնթարթային հիշողություն՝ իկոնիկ և էխոնիկ: Կարճատև հիշողություն: Օպերատիվ հիշողություն: Օպերատիվ հիշողության Ա.Բեդդելի և Կ.Հիտչի մոդելները: Կամածին և ոչ կամածին մտապահում (Ա.Սմիռնով, Պ.Ի. Զինչենկո):

Հիշողության անհատական հոգեբանական տարբերությունները: Հիշողության տարիքային առանձնահատկությունները, զարգացումը: Մնեմոտեխնիկաներ: Հիշողության գործառնման հիմնական գենետիկական տեսակները. անգիտակցական (տեսակային), իմպրիտինգ, կենսական: Հիշողությունը և մտածողությունը, հիշողություն և խոսք: Հիշողություն և մտապատկերներ: Մտապատկերների առանձնահատկությունները, դասակարգումը: Զուգորդությունները, տեսակները և դերը հիշողության կազմավորման մեջ: Հիշողության խնդիրները Լ.Վիգոտսկու մշակութապատմական տեսությունում: Հիշողության զարգացման զուգահեռանիստը: Հիշողության կառուցվածքագործառնական մոդելը: Մնեմոտեխնիկաներ. հիշողության զարգացման հնարները: Մոռացում: Մոռացման տեսությունները: Հիշողության զարգացման փուլերը: Մտապահման «Զորդանո» համակարգը: Հիշողություն և անձ: Հիշողության երևույթների դասակարգումը: Ամնեզիայի և պարամնեզիայի հասկացությունը: Հիշողության պսևդոռեմինիսցենցիաները: Կոնֆաբուլյացիա, կոնտամինիացիա, կրիպտոմնեզիա: Հիպոմնեզիա, հիպերմնեզիա, ֆենոմենալ հիշողություն: Հիշողության կազմակերպումը.հիմնական մոտեցումներն ու տեսությունները: Հիշողության ոչ հոգեբանական (ֆիզիոլոգիական, ֆիզիկական, կենսաքիմիական) տեսությունները: Հիշողության հոգեբանական տեսությունները:

Մտածողություն և խոսք

Մտածողության ընդհանուր բնութագիրը: Մտածողությունը իմացական գործընթացների կառուցվածքում: Մտածողության դերը գործունեության կարգավորման մեջ: Մտածողության հոգեբանական ուսումնասիրման առանձնահատկություններն ի տարբերություն գնեոսոլոգիայի, տրամաբանության, կիբեռնետիկայի, ԲՆԳ ֆիզիոլոգիայի: Մտածողության հասկացման տարբեր մոտեցումները Ու. Ջեյմսի, Կ. Դունկերի, Ժ. Պիաժեի, Ա. Լեոնտևի. Ս. Ռուբինշտեյնի, Օ. Տիխոմիրովի աշխատություններում:

Մտածողության տեսությունները: Մտածողությունը որպես պատկերացումների զուգորդում: Մտածողությունը որպես գործողություն(Օ.Կլուլպե, Ն.Ախ): Մտածողությունը որպես ինտելեկտուալ օպերացիաների գործառնություն: Մտածողությունը որպես իրավիճակի վերակառուցվածքավորման ակտ(Մ.Վերթհայմեր, Վ. Կելլեր, Կ. Դունկեր): Մտածողությունը որպես վարք(Ջ. Ուոտսոն, Է. Թոլմեն, Դ. Միլլեր): Մտածողությունը որպես դրդապատճառային գործընթաց(Զ. Ֆրոյդ): Ժ. Պիաժեի մտածողության տեսությունը: Մտածողության զարգացման փուլերը ըստ Ժ. Պիաժեի: Մտածողությունը որպես բարձրագույն հոգեկան գործառույթ (Լ.Ս. Վիգոտսկի): Մտածողությունը որպես գործընթաց(Ս.

Ռուբինշտեյն, Ա. Բրուշլինսկի, Կ. Աբուլխանովա-Սլավսկայա) և որպես գործունեություն(Ա. Լեոնտև, Օ. Տիխոմիրով, Պ. Գալպերին): Մտածողության միջմշակութային հետազոտությունները(Ջ. Բրուներ, Մ.Կոուլ, Լ.Լևի Բրյուլ, Կ. Լևի Ստրոսս, Ա. Լուրիա):

Մտածողության տեսակները՝ ակնառու-գործնական, ակնառու-պատկերավոր, բառատրամաբանական, գործնական և տեսական, եսակենտրոն, իրատեսական, վերարտադրող, ստեղծագործական: Մտածողության օպերացիաները՝ վերլուծություն, համադրություն, ընդհանրացում, կոնկրետացում, համեմատում, դասակարգում: Ինդուկտիվ և դեդուկտիվ մտածողություն:

Մտածողության զարգացումը ֆիլոգենեզում: Մտածողության օնտոգենետիկական զարգացումը: Մտածողության զարգացման գործառութային կողմը:

Ինտելեկտի հիմնախնդիրը: Մտածողություն և ինտելեկտ հասկացությունների հարաբերակցությունը: Ինտելեկտի հոգեբանության ոլորտում երեք խումբ հետազոտություններ. ինտելեկտի հոգեգենետիկա, ինտելեկտի ընդհանուր հոգեբանություն և հոգեմետրիկա: Մտավոր ընդունակությունների Ֆ. Գալտոնի տեսությունը: Ինտելեկտի և կրեատիվության հարաբերակցությունը:

Լեզվի և խոսքի հիմնական հասկացումները. դրանց նույնացումը(Վ.Վունդտ, Վ. Հումբոլտ), նրանց հակադրումը՝ լեզուն որպես համակարգային կառուցվածք ունեցող կայուն սոցիալական երևույթ, իսկ խոսքը որպես հոգեբանական երևույթ (Ֆ. Դե Սոսյուր): Լեզվաբանական և հոգեբանական գիտելիքների միացումը՝ հոգելեզվաբանության առաջացումը: Խոսքի տեսակները: Բանավոր և գրավոր խոսք, դրանց յուրահատկությունները: Բանավոր խոսքի հիմնական տարատեսակները՝ մենախոսություն, երկխոսություն: Ներքին խոսքի հիմնական առանձնահատկությունները, զարգացումը և գործառույթները: Արտաքին և ներքին խոսքի ուսումնասիրության մեթոդները: Խոսքային սեմանտիկա: Խոսքի սեմանտիկ կառուցվածքը: Խոսք, հասկացություն, նշանակություն, իմաստ: Խոսքը որպես հաղորդակցում և որպես մտավոր գործունեության կառուցակարգ: Ներքին խոսքի յուրահատկությունները(Լ.Վիգոտսկի): Լեզվի և խոսքի ժամանակակից հետազոտությունների երեք մոտեցում՝ կոմունիկատիվ, կոգնիտիվ, գենետիկական: Եսակենտրոն խոսք:

Երևակայություն

Երևակայության բնույթը և գործառույթները որպես իմացական գործընթաց:

Երևակայության նեյրոֆիզիոլոգիական հիմքերը: Երևակայության տեսակները: Երևակայության պատկերներ ստեղծելու հնարները: Երևակայության զարգացումը և անհատական տարբերությունները: Երևակայությունը և ստեղծագործությունը: Ստեղծագործական երևակայությունը խթանելու միջոցները:

Հուզակամային ոլորտ

Հույզերի ընդհանուր բնութագիրը: Հույզերի տեսությունները (Վ.Վունդտ, Վ.Ջեյմս-Կ. Լանգե): Հույզերը որպես հոգեկան երևույթներ: Հույզերի դասակարգումը: Հուզական

դրսևորումները մարդկանց և կենդանիների մոտ: Հույզերի մոտիվացիոն բնութագիրը: Հույզերի հոգեֆիզիոլոգիական կառուցակարգերը: Հույզերի գործառույթները տարբեր հայեցակարգերում (գնահատում, մոտիվացիա, պաշտպանություն, ճանաչում): Հուզական վիճակներ: Սթրես, հոգեֆիզիոլոգիական կառուցակարգերը: Սթրեսի դրսևորման փուլերը, տեսակները: Հետվնասվածքային սթրեսային խանգարումներ: Սահմանային հոգեվիճակներ: Հոգեկան վնասվածք: Ֆունկցիոնալ վիճակ. Ֆունկցիոնալ հնարավորություններ: Սիմոնովի ինֆորմացիոն տեսության ընդհանուր վերլուծությունը: Ընդհանուր հասկացություն բարձրակարգ զգացմունքների մասին: Զգացմունքների տեսակները: Հույզերի և զգացմունքների ընդհանուր օրինաչափությունները:

Կամքի բնութագիրը: Կամքի տեսությունները: Կամային գործընթացների կառուցվածքը և փուլերը: Կամային կարգավորում և կամային ջանքեր(ինքնամոբիլիզացիա): Կամային հատկանիշներ: Կամքի զարգացման հոգեֆիզիոլոգիական առանձնահատկությունները: Կամքի տարիքային և սեռային առանձնահատկությունները: Կամքի մոտիվացիոն բնույթը: Դրդապատճառների պայքար և որոշման ընդունում, ընտրության հիմնահարցը: Մոտիվացիոն կոնֆլիկտը որպես կամային գործողության պայման: Հույզերի կառավարման կամային բնույթը: Կամային կարգավորումը որպես խնդրահարույց իրադրությունների իմաստավորում:

Անձի և անհատական տարբերությունների հոգեբանություն

Անձի հոգեբանության մեթոդաբանական հիմքերը: Անձի ուսումնասիրման հիմնախնդիրները և ուսումնասիրման սկզբունքները: Անձի հոգեբանության միջառարկայական բնույթը:
Անձ հասկացությունը հոգեբանության մեջ: Անձ և անհատականություն, անձ և սուբյեկտ հասկացությունների հարաբերակցությունը: Անձ և հասարակություն: Անձի ազատությունը և դրա մեկնաբանությունը հոգեբանական տարբեր տեսություններում: Անձը որպես համակարգ, անձի կառուցվածքը: Անձի հոգեկան հատկությունների կառուցվածքը: Անձի զարգացման շարժիչ ուժերը(կենսաբանական, մշակութապատմական, համակարգային և սուբյեկտ-գործունեական մոտեցումները): Ինքնագիտակցության հիմնախնդիր: «Ես» կոնցեպցիա: Անձը և նրա կենսատարածքը, անձը որպես սեփական կյանքի սցենարի հեղինակ: Անձը կեցության համատեքստում, սուբյեկտային մոտեցում: Անձնային իմաստների ձևավորում:

Ֆրոյդի անձի տեսությունը: Անձի տեսությունը Ա.Ադլերի անհատական հոգեբանության մեջ: Անձի կառուցվածքը ըստ Կ. Յունգի: Կ. Հորնիի մոտեցումը անձի ձևավորման հարցին: Անձը Է. Ֆրոմմի հումանիստական հոգեվերլուծության համակարգում: Է.Էրիքսոնի էգո-հոգեբանությունը: Ա. Մասլոուի անձի հումանիստական տեսությունը: Կ. Ռոջերսի անձի ֆենոմենոլոգիական– էքզիստենցիալ տեսությունը: Ջ. Կելլի անձի կոգնիտիվ տեսությունը, անձնային

կոնստրուկտ հասկացությունը: Կ.Լևինի կառուցվածքադինամիկ տեսությունը: Անձի գործոնային տեսությունները(Ջ. Կետտել, Հ.Այզենկ, Վ. Նորման): Ռ. Ասաջիոլիի անձի տեսությունը:

Անձի հիմնախնդրի մշակումը Լ.Ս. Վիգոտսկու դպրոցում: Անձի ձևավորումը գործունեության շնորհիվ: Դ. Էլկոնինի հայացքները անձի զարգացման վերաբերյալ մանկությունում և պատանեկությունում: Անձի հիմնահարցը Ս. Ռուբինշտեյնի աշխատանքներում. ընդունակություններ, խառնվածք: Բ.Գ. Անանևի անձի տեսությունը: Վ.Ն. Մյասիշևի տեսությունը: Ա. Լեոնտևի աշխատանքներում անձի մոտեցումները: Ա.Վ. Պետրովսկու՝ անձը որպես ակտիվության սուբյեկտ տեսությունը:

Անձի սոցիալականացումը

Անձի սոցիալականացումը և ձևավորումը: Սոցիալական դեր և սոցիալական կարգավիճակ: Յուրօրինակը և տիպականը անձի մեջ: Անձի զարգացումը և կյանքի ուղին: Անձի կենսական ուժերի զարգացման տեսությունները: Սոցիալական ուսուցման տեսությունը (Տ.Ռոտտեր, Ա. Բանդուրա): Անձի կենսական ուղին, դրա շրջաբաժանման վերաբերյալ հայացքները(Կ.Ա.Աբուլխանովա): Կյանքի ուղու ուսումնասիրության մեթոդները: Լոնգիթյուդ հետազոտություն: Կենսագրական մեթոդ:

«Ես»- կառուցվածքը. «Ես» կոնցեպցիա: «Ես» կոնցեպցիայի կառուցվածքում կոգնիտիվ, հուզական-գնահատող և վարքային դիրքորոշումներ բովանդակությունը: Ինքնագնահատման կառուցակարգը: «Ես» կոնցեպցիան ուսումնասիրելու մեթոդները: «Ես» -ի պաշտպանական կառուցակարգերը, գործառույթները, հիմնական տեսակները:

Անձի հարմարման հիմնահարցի արևմտյան և հայրենական մոտեցումները:

Անձի դրդապատճառային ոլորտ

Դրդապատճառի էությունը և կառուցվածքը. ձևավորման փուլերը: Դրդապատճառների պայքարը: Դրդապատճառվածության մեխանիզմները, տեսակները, վարքի էքստրինսիվ և ինտրինսիվ դրդապատճառվածություն: Մոտիվացիայի հոգեբանական տեսությունները: Դրդապատճառ և գործունեություն: Դրդապատճառի ազդեցությունը գործունեության որակի և արդյունավետության վրա: Պահանջմունքը որպես հոգեբանական կատեգորիա: Պահանջմունքների դասակարգումը: Պահանջմունքի և դրդապատճառների հարաբերակցությունը:

Անհատական տարբերությունների հոգեբանություն

Անհատականություն, անհատականության կառուցվածքը: Խառնվածք, բնավորություն, անձ հասկացությունները և դրանց հարաբերակցությունը տարբեր մոտեցումներում: Տարիքային, սեռային և անհատական-տիպաբանական

տարբերությունները: Անհատականության ոճային առանձնահատկությունները, կոգնիտիվ ոճ:

Խառնվածքը որպես անհատական առանձնահատկություն: Խառնվածքի դասական տեսությունները: Խառնվածքի ժամանակակից տեսությունները և հոգեդինամիկ հատկությունները: Խառնվածքի ուսումնասիրությունները հոգեգենետիկ և լոնգիթյուդ հետազոտությունների համատեքստում: Խառնվածք և գործունեության անհատական ոճ: Խառնվածքի կապը այլ առանձնահատկությունների հետ: Բնավորությունը որպես անհատական առանձնահատկություն: Բնավորության և խառնվածքի հարաբերակցությունը (Վ. Մեռլին, Վ. Մյասիշև, Է. Կրեչմեր, Վ. Շելդոն): Բնավորության հատկություններ և հոգեդինամիկ հատկություններ: Բնավորության շեշտվածություն: Շեշտվածություն և հոգեպաթիաների տիպաբանություն/Լեոնգարդ, Լիչկո, Գանուշկին/: Բնավորության ձևավորումն օնտոգենզում: Բնավորության ձևավորման մեխանիզմները և անձի սոցիալականացումը:

Ընդունակություններ

Ընդունակությունների հիմնախնդրի ձևավորումը և պատմական զարգացումը: Ընդունակությունների դասակարգումը: Ընդունակությունների սահմանման տարբեր մոտեցումներ: Ընդունակություններ և ինտելեկտ: Ինտելեկտուալ ընդունակությունների ուսումնասիրություններ: Օժտվածության հիմնախնդիրը: Օժտվածության դրսևորման տարբեր մակարդակներ: Բնածին նախադրյալներ և ընդունակությունների զարգացման գործոնները:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ավանեսյան Հ. Մ., Փորձարարական հոգեբանություն: Ուսումնական ձեռնարկ, Էդիթ Պրինտ, Երևան, 2010, 288 էջ:
2. Գրիգորյան Վ.Հ., Հոգեֆիզիոլոգիա: Երևան, 2009:
3. Նալչաջյան Ա., Ընդհանուր հոգեբանության հիմքունքներ, Ե., 1991 :
4. Լեոնտեվ Ա.Ն. Հոգեկանի զարգացման պրոբլեմները: Երևան, 1967:
5. Պողոսյան Վ.Վ., Ընդհանուր հոգեբանության հիմունքներ, ուս. ձեռնարկ բուհերի համար, Երևան, «Մխիթար Գոշ» միջազգային համալսարան, 2004 թ., 96 էջ:
6. Փիլոսյան Ս., Ընդհանուր հոգեբանություն, Ուսումնական ձեռնարկ, Երևան, 2019, 598 էջ :
7. Айзенк Г.Ю. Интеллект: новый взгляд // Вопросы психологии. 1995 N 1, с. 111-131.
8. Алан Дж. Роу. Креативное мышление. М., НТ. Press, 2007.-176с.
9. Ананьев Б.Г. О проблемах современного человекознания. СПб, 2011.
10. Ананьев Б.Г. Человек как предмет познания. СПб, 2001.

11. Асмолов А.Г. Психология личности: принципы общепсихологического анализа. – М.: Смысл, 2001.
12. Аллахвердов В.М. Сознание как парадокс. СПБ., “Издательство днк”, 2000.- 528с.
13. Балин В.Д. Психическое отражение. Элементы теоретической психологии.Изд. дом Санкт- Петербургского гос. Ун-та. 2001.-374с.
14. Березин Ф.Б. Психическая и психофизиологическая адаптация человека. — Л.: Наука, 1988.
15. Бережной Н.М. Человек и его потребности/ Под редакцией В.Д. Диденко. М.: Форум, 2000.-184с.
16. Брушлинский А.В. Проблемы психологии субъекта. М.: Институт психологии РАН, 1994. – 109 с.
17. Бианки В.Л. Механизмы парного мозга- Л.: Наука. 1989.-264с..
18. Братусь, Б.С. Общая психология В7 т. Т.3.Память /Б.С.Братусь. М.:Наука, 1995.-248с.
19. Бурлаков Ю.А. Механизмы речи и мышления. М.: Изд-во Моск, ун-та, 1995-64 с.
20. Выготский Л.С., Мышление и речь. Изд. 5, испр., Издательство "Лабиринт", М., 1999, 352 с..
21. Василюк Ф. Е., Зинченко В. П., Мещеряков Б. Г., Петровский В. А., Пружинин Б. И., Щедрина Т. Г. Методология психологии: проблемы и перспективы. Учебное пособие / Под общ. ред. Т. Г. Щедриной. – М.; СПб.: Центр гуманитарных инициатив, 2012 – 5?? с. (Серия «Humanitas»)
22. Гиппенрейтер Ю.Б., Романова В.Я., Хрестоматия по общей психологии. Психология памяти.. М., Изд-во Моск, ун-та, 1979, 272 с.
23. Гиппенрейтер Ю.Б. Введение в общую психологию. М. 2002.
24. Грановская Р. М., Элементы практической психологии. — СПб.: Свет, 1997.
25. Гусев А.Н., Ощущение и восприятие. Общая психология. В 7 т.т. Под ред. Братуся Б.С. Т.4. М.: Академия, 2007
26. Дружинин В Н., Психология общих способностей / В. Н. Дружинин.—3-е изд..—Санкт-Петербург [и др.]: Питер, 2008.—358, с.
27. Данилова Н.Н. Психофизиология. Учебник для вузов. М.: Аспект- Пресс, 2004.-368с.
28. Зобнина Л. Фундаментальние механизмы психического отражения. М.: LAP Lambert Academic Publishing. 2011. -116 с.
29. Ждан А.Н., История психологии: от античности до наших дней. М., 2008. 5. Зинченко В.П. Сознание и творческий акт. М., 2011.
30. Еникеев М., Общая, социальная и юридическая психология, М., 2003, 752с.

31. Иванников В.А., Психологические механизмы волевой регуляции. М., УРАО, 1998.

32. Ильин Е.П., Дифференциальная психофизиология../ СПБ.: Питер, 2001, 454 с.

33. Келли Дж., Психология личностных конструктов. – М., 2000

34. Когнитивная психология [Текст]: учебник для вузов/ под ред. В. Н. Дружинина, Д.В. Ушакова . - М.: Пер Сэ, 2002. - 480 с

35. Лебедев В.И., Личность в экстремальных ситуациях / В.И. Лебедев // Психология экстремальных ситуаций: хрестоматия / Сост. А.Е. Тарас, К.В. Сельченок. – Мн.: Харвест, 2002. – 480 с.

36. Леонтьев А.Н., Деятельность, сознание, личность. М.: Смысл: Издательский центр «Академия», 2006.

37. Леонтьев А.Н., Лекции по общей психологии. М.: Смысл, 2002.

38. Леонтьев Д.А., Психология смысла. М., Смысл, 2003.

39. Леонтьев А.Н., Эволюция психики.- Воронеж, 1999.

40. Лурия А.Р., Лекции по общей психологии. Петер: 2006.

41. Маклаков, А.Г., Общая психология : учебное пособие для вузов и слушателей курсов психол. дисциплин : рек. У МО вузов РФ / Д. Г. Маклаков. - Санкт-Петербург: Питер. 2013.- 583 с.: пл.

42. Маклаков, А. Г., Общая психология : Санкт-Петербург:2015.

43. Немов Р.С., Психология: В 3-х кн., Учебник для вузов. М.,1998.

44. Немов Р.С., Психология: Словарь-справочник. 2007.

45. Никандров В.В., Экспериментальная психология, Изд. 2-е, дополненное, СПБ.: Речь, 2007,512 с.

46. Николаева Е.И. Психофизиология. Учебник. М., 2003.- 544с.

47. Ивченко Г.И., Медведев И.Ю.. Ведение в математическую статистику. М.: 2010.

48. Орлов А. Б., Психология личности и сущности человека: парадигмы, проекции, практики. М.: Академия, 2002.

49. Олпорт Г. Становление личности: Избранные труды. / Под ред. Д. А. Леонтьева. – М.: Смысл, 2002.

50. Петровский В.А., Человек над ситуацией. М., 2010

51. Психология внимания. Тексты / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.Я. Романова. М.: АСТ, 2008.

52. Психология индивидуальных различий. Тексты / Под ред. Ю.Б.Гиппенрейтер, В.Я. Романова. М: АСТ, 2008.

53. Психология личности. Тексты / Под ред. Ю.Б.Гиппенрейтер, А.А.Пузырея. - М. 2008.

54. Психология мотивации и эмоций. Тексты / Под ред. Ю.Б.Гиппенрейтер, М.В.Фаликман. М.: ЧеРо, 2006.

55. Психология ощущений и восприятия. Тексты / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.В. Любимова, М.Б. Михалевской. М., 2002.

56. Психология памяти. Тексты / Под ред. Ю.Б. Гиппенрейтер, В.Я. Романова. М.: ЧеРо, 2002.

57. Психология внимания/ Под ред. Ю.Б. Гиппенреытер. Омега- Л, 2005.-857с.

58. Психология эмоций. Автор-составитель В.К.Вилюнас. М., Питер, 2004.

59. Первин Л., Джон О.Психология личности: Теория и исследования/Пер, с англ. М. С. Жамкочьян под ред. В. С. Магуна — М.: Аспект Пресс, 2001.

60. Райгородский Д.Я., Психология личности, т. 1. Хрестоматия, Самара, «Бахрах М», 2008, 512с. с.179-232.

61. Райгородский Д.Я., Психодиагностика персонала. Т.I. Самара: Издательский Дом «Бахрах-М», 2007, 440 с..

62. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека. М., 1994

63. Рогов Е.И.Психология общения.- М.: ВЛАДОС, 2001.-336с.

64. Реан А., Психология личности, СПб., 2004, 416с.

65. Рубинштейн С.Л., Основы общей психологии, Питер, 2007, 720с.

66. Рубинштейн С.Л., Основы общей психологии, Питер, 2012, 720с.

67. Русалов В.М. О природе темперамента и его месте в структуре индивидуальных свойств человека. / Вопр. Псих.1985 N 1 с. 19-32/

68. Сеченов И.М. Рефлексы головново мозга// Сеченов И.М. Элементы мысли.-СПБ, 2001. – С. 3-117.

69. Смирнов Б.Н. О психических механизмах волевых усилий / Проблемы психологии воли.- Рязань, 1991.- 199с.

70. Собчик Л.Н., Психология индивидуальности. Теория ипрактика психодиагностики. СПб., Издательство "Речь", 2005, 624

71. Соколов Е.Н. Очерки по психофизиологии сознания. М., 2010,

72. Соколова Е.Е. Введение в общую психологию. Общая психология. В 7т.т. Под ред. Братуся Б.С. Т.1. М.: Академия, 2008.

73. Столяренко Л.М., Психология, Питер, 2015.

74. Солсо Р., Когнитивная психология. М., 1996 (или более поздние издания)

75. Теплов Б.М. Типологические свойства нервной системы и их значение для психологии // Психология индивидуальных различий. М., 2008.-С. 225-231.

76. Фабри К. Основы зоопсихологии. – 3-е изд. – М.: Учеб.-метод. коллектор "Психология", 2001. – 464 с.

77. Франкл В., Человек в поисках смысла, Сборник: Перевод с англ. и нем., Общая редакция Л. Я. Гозмана и Д. А. Леонтьева, Москва, Прогресс, 1990, 368 с.

78. Фарман И.П. Воображение в структуре познания.М.:Изд-во РАН, 1994.-215с.

79. Хьелл Л., Зиглер Д., Теории личности, Мастера психологии, Питер, 2006, 607с.

80. Хачатрян Н. Психология личности: разногласия в подходах и опыт интеграции. // Банбер: Вестник ЕГУ (общественные науки), - 2012. – 136/4. – с.42-51.

81. Шадриков В.Д., Деятельность и способности. М., 1994.

82. Шульц Д.П., История современной психологии. Санкт-Петербург, 2002.

83. Шадриков, В.Д. От индивида к индивидуальности. Введение в психологию. Москва: Институт психологии РАН, 2009. - 656 с.

84. Хрестоматия по общей психологии. Психология мышления / Под ред. Ю.Б.Гиппенрейтер, В.В. Петухова. М.В. Фаликман, В.Ф. Спиридонова, М.: АСТ, 2008.

85. Шапарь В.Б., Психология кризисных ситуаций / В.Б. Шапарь. – Ростов: Феникс, 2010. – 452 с.

86. Щербатых Ю.В., Психология стресса, М., Изд-во Эксмо, 2008, 304 с.

87. O'Boyle, C. G. (2014). *History of psychology: A cultural perspective*. Psychology Press.

88. King, D. B., Woody, W. D., & Viney, W. (2015). *History of psychology: Ideas and context*. Routledge.

89. Mischel, W., Shoda, Y., & Ayduk, O. (2007). *Introduction to personality: Toward an integrative science of the person*. John Wiley & Sons.